

SISÄLLYSLUETTELOTTOTTO I (1952 up. 1981)

PERUNKA, MATTI: Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto r.y.	5
LEHTI, VEIKKO: Kemijoki, runo	8
MAUNU, EERO: Kemijoki, kotiseutumme valtasuoni	9
SUNDQUIST, JARL: Vanhoista vesisahoista ja Sinetän vesisahasta erittäin	14
KERÄNEN, YRJÖ: Jokivarren vankka vahti	20
OUTAKOSKI, ASLAK: Rovaniemen suurista tulvista	21
JYRHÄMÄ, TYINE: Vanha koulu	27
SALMINEN, LIISA: Sananparsia ja arvoituksia Perunkajärveltä	30
KAARTINEN, MIRJAM: Laulu Perä-Pohjolasta, runo	32
KIANTO, KERTTU: Rovaniemen kirkonkylä viime vuosisadan lopulla	33
SALMINEN, LIISA: Aukuuni	45
KUOKSA-WAVE, VIOLA: Puujumalien mahti	48
PAHTAJA, PAULI: Löysin hirvenpäisen kiviveitsen	52
ALARUIKKA, YRJÖ: Janne Poikajärvi vuosisadan vaihteessa poromiehenä	56
HYNYNEN, ERKKI: Kotiseutu, Rovaniemi, runo	59

TOTTO II (1955)

NORVASUO, PENTTI: Rovaniemen mlk:n tervehdys	3
KAIJALAINEN, LAURI: Rovaniemen kauppalan tervehdys	4
PERUNKA, MATTI: Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto r.y:n toiminnasta	5
FELLMAN, JACOB: Descriptio Rovaniemiensis (Rovaniemen kuvaus), suomentanut Toini Frey	8
KALLIONIEMI, SOFI: Entisajan koulutiellä	18
JOKELA, EILA: Rovaniemeläinenkö vaiko junantuoma?	22
KERÄNEN, YRJÖ – SIHVOLA, HOLGER: Jokivarren vankka vahti	26
LEPPÄAHO, JORMA: Kaksi kivikautista harvinaisuutta Niskanperällä	27
OSKARINPOIKA, MATTI: Toton kiehisiä	33
KOSOLA, MAURI: Hieman historiikkia Rovaniemen poliisitaloista	40
KOMONEN, AIMO: Oma apu – paras apu	47

ALARUIKKA, YRJÖ: Poro ja sen merkitys lapineläjälle menneinä aikoina	51
ORAVA, OLAVI: ”Kemiläisten” nuottakalastuksesta Kemijärven läntisillä kalavesillä	54
EENOKKI: Kuka oli Jacob Lithovius	77
Kuva-aukeama vanhasta Rovaniemestä	78
KALTIO, VIJAMI: Voimistelun ja urheilun historiikkia 50 v. ajalta Rovaniemellä	80
Tulvamerkkipetäjä	115
LAHTI–MARTTIINI: Kemijoki, säv.	116

TOTTO III (1957)

YLIKUNNARI, VÄINÖ: Puumerkkejä käyttöesineistä	
PERUNKA, MATTI: Taloustirehtööri Eenokki Piippola	4
SEPPÄNEN, PENTTI: Rovaniemen seurakuntaelämää 300 v. sitten	5
SUNDQUIST, JARL: Museon merkitys maakunnalle	8
PAULAHARJU, AHTI: Ihminen – ympäristönsä kasvatti	10
HILLILÄ, KAARLO: Maakuntamuseo vaiko Rovaniemen museo Rovaniemelle?	16
OSKARINPOIKA, MATTI: Toton kiehisiä	18
TÖRMÄNEN, V. E.: Alkutaipaleelta. Rovaniemen kymmenen ensimmäistä kansakoulua	22
FELLMAN, JACOB: Venematka Rovaniemen kirkolta Petäjäskosken alle vuonna 1825.	
Suomentanut I. Henrik Hovilainen	28
KARINIEMI-WILLAMO, ANNIKKI: Pohjoisen kevät, runo	37
ERÄ-ESKO, AARNI: Muinaistutkimukset Rovaniemellä	38
ALARUIKKA, YRJÖ: Petäjäskoski menneisyyden horisontista	45
MYLLÄRI, LYYLI: Kansankynttilänä Rautiosaaren uudessa koulussa	49
KOTILAINEN, MAUNO J.: Suomen harvinaisin puu, ”Siperian paju” Tervolassa	54
HANNI, AILI: Sana sanasta ja kaksi parhaasta	58
KLEMETTI, OSKARI: Vähän historiikkia vaivaishoito-oloista	61
HOIKKA, IISAKKI:	72
NUORTI, ARMIO: Matti Sieppi	73
HELA, LYYLI: Muistikuvia Hakokönkään sahalta	75
JÄRVINEN, A. E.: Erämaan ihminen	83
NORDLUND, VÄINÖ: Rantavitikan kansakoulun alkuajoilta	87

KARINIEMI-WILLAMO, ANNIKKI: Taruava Pöykkölä	90
KOIVURANTA, JANNE: Kantoja edistyksen vainioilla. Silmäys parin miespolven takaisin mielipideilmauksiin	98
HEIKKILÄ, PAAVO: ”Hinkit hetheshen huhtikuusa”	101
KEMIJOEN PRANSU: Rovaniemen murthela	105
ROMPASAARI, JALMARI: Historian lehden kääntyessä Elingolla	109
VÄLITALO, ALBERT: Lehtojärvi, venemestareiden tyyssija	112
KLEMETTI, EELIS: Vähän historiikkia Tuomiojan vanhasta härkämyllystä	116
YLIJURVA, ANTERO: Lohenpyynnissä Souharin ja Leikkauksen lohiapajissa	120
JUUSTOVAARA, MATTI: Asutusta Lohinivassa	128
HANNES: Ternun kairaa	130

TOTTO IV (1960)

Alkusanat	3
KAARTINEN, MIRJAM: Muuttuva kotiseutu, runo	4
TAPIO, ALBERT: Katsaus maantie- ja liikenneoloihin Rovaniemellä	5
HANNES: Kinkerit	11
SUNDQUIST, JARL: Jätäkulttuuri talteen	12
FELLMAN, JACOB: Maanviljelys- ja karjanhoitotapoja. Suomentanut I. Henrik Hovilainen	14
TURSAS, SEIJA: Missä on Piirittävaara	24
YLIPULLI, KALLE: Riiehenpuinti	28
LINSSI: Tapanin ajoon käytettiin myös poroja	32
Vanhaa Rovaniemeä – vanhoja kuvia	33
MARTTIINI, JANNE: ”Siihen aikaan kun isä lampun osti”	34
Kuva Hermannin Kourin 70-vuotispäiviltä	35
Käräjahuoneissa tapahtunutta	36
Hevosen rukous	38
LEINONEN, MATTI: Rahdin ajoa Kemistä Rovaniemelle	39
HUHTAMO, A.: Muistoja vanhoista talvimarkkinoista	43
HUHTAMO, A.: Pikku Jussi	46
SUOPAJÄRVI, VÄINÖ: Uittotouhuja	47

Tervalaulu	52
OUTAKOSKI, ASLAK: Sinetän saha	53
T. A.: Sahateollisuus	56
SALONEN, SEPPO: Kiehisten kuulumisia	57
PERUNKA, MATTI: Rovaniemen kirjastolaitos 100-vuotias	58
TÖRMÄNEN, V. E.: Valon taistelua, runo	70
Puumerkkejä	73

TOTTO V (1961)

Alkusanat	3
KAIJALAINEN, LAURI: Kaupunginjohtajan tervehdys	4
PÖYKKÖ, J. F.: Kunnanjohtajan tervehdys	5
KLEMETTI, OSKARI: Kirjastonhoitaja Matti Perunka †	6
KLEMETTI, OSKARI: Talonomistaja Aapo Narkaus †	7
RUOKANEN, ANTTI: 10 vuotta kotiseututyötä Rovaniemellä	8
ORAVA, OLAVI: "Elämänpuu" Lapin erämaissa	17
YLIPULLI, KALLE: Rovaniemen markkinat, murrepakina	22
MÄKIPEURA, ELLI: Joelle, joka on muuttumassa	26
NORVASUO, PENTTI: Rovaniemen seudun vanhasta asutuksesta	27
SUNDQUIST, JARL: Hugo Richard Sandberg	33
KARINIEMI, VEIKKO: Valajaskoski, lapsuuteni kala- ja eräpaikka	34
JÄRVINEN, A. E.: Luonnonsuojelu ja Lappi	38
FELLMAN, JACOB: Kuvaus Rovaniemen seudulta 1800-luvun alussa, suomentanut I. Henrik Hovilainen	40
TAPIO, ALBERT: Kassitalven ajoilta	47
N. V.: Vanha karhunhihtäjä ja hänen suksensa	51
KARINIEMI, ANNIKKI: Välähdys 1400-luvun Ylikylästä	53
RAHKO, PAAVO: Kievaritoimintaa Nivankylässä	57
ROMPASAARI, JALMARI: Pakinaa Pajukorvesta	61
LINSSI: Ounaskoskelle kuolinkellot soivat, runo	64

TOTTO VI (1962)

Alkusanat	3
JYRHÄMÄ, LYYLI: Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan kesäjuhlat Rovaniemellä v. 1910	5
Kuva vanhasta pappilasta v. 1910	7
TOIVAINEN, JORMA: Ylioppilaat kiittävät	8
HONKALA, EEVA: Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan kotiseuduntutkimusretki Rovaniemen maalaiskuntaan ja kaupunkiin heinäkuussa 1961	9
TOIVAINEN, JORMA: Rovaniemen murretta ja sen piirteitä	14
MÄKIPEURA, ELLI: Olin luontoa haravoimassa	20
Auttinköngäs, tukinuittoränni	23
VOUTILAINEN, AULI: Piirteitä Rovaniemen seudun joki- ja puronvarsikasvillisuudesta	24
TAPANINEN, JOHAN: Lestadiolaisuuden tulo ja leviäminen Rovaniemelle 1800-luvulla	29
JURVELIUS-VORNANEN, LEENA: Rovaniemen paikannimiä Nivankylästä Pekkalaan	44
PENTIKÄINEN, JUHA: Rovaniemen tietäjäperinnettä	49
HANNI, AILI: Vanhojen vesimyllyjen kertomaa	65
Kuva Hakoköngkään vesisahan jäämistöstä	66
KANERVA, ANTON: Muistelmia Rovaniemeltä lähes puoli vuosisataa sitten	68
Kuva Rovaniemen kirkonkylästä v. 1918	70
Vanhaa Sinettä v. -61, kuva	73
Kuva Sinetän vesisahan jäämistöstä	75
”Korvapato Ounaskoskessa”, kuva	78
KLEMETTI, OSKARI: Vanhat perinteet raittiustyöllä Rovaniemellä	80
Rovaniemen kauppala ja kirkko palavat 14.10.1944, kuva	81
KOIVURANTA, JANNE: Hollikyyditys ja tientekorasitus maanomistajain harteilla	82
Kuva Suutarinkorvan sillasta sodan tuhoamana	84
Kuva talokkaanpoika Juho Huhdasta vanhassa ruotuväessä	85
KAARTINEN, MIRJAM: Marjetan päivänä, runo	86
VALLINHOVI, RAGNAR: Rovaniemen Taipaleenkylän asutus	87
HUSA, MATTI: Karttaselitys Rovaniemen kirkonkylän asemakaavaan n. vuodelta 1900	lop.

TOTTO VII (1964)

Alkusanat	5
JYRHÄMÄ, LYYLI: Muistelmia koulu- ja ylioppilasajoilta	6
AHVENAINEN, JORMA: Rovaniemen pitäjän pohjoisrajan synty	11
KERÄNEN, YRJÖ: Lohen uistaja Kemijoella, runo	15
KALTIO, VIJAMI: Vuosiluvun 1800 arkkitehtuurista Rovaniemellä	17
NORVASUO, PENTTI: Syntymäkyläni	24
KÖNGÄS, ERKKI: Kirpun tarina – esitelmä Kirppu-oriista Marjetan päivillä 1963	29
KARINIEMI, ANNIKKI: Rovaniemi, suurten virtojen ja metsien suuri kylä	34
YLIPULLI, KALLE: Postinkantoa vuosisadan vaihteessa Rovaniemeltä Auttiin	38
HANNI, AILI: Lasten hokemia kansan suusta	40
KAHELIN, LYYDIA: Elethin ennenki	41
HEIKKILÄ, ERKKI: Hiidenkirnu	46
KEMIJOEN PRANSU: Rovaniemen murthela	48
Tunne kotiseutusi	51
VANHAPAAVALNIEMI, MATTI: Susi-Ruikka	52
SUNDQUIST, JARL: Metsämuseo	55
HANNES: Muisteluksia	57
KLEMETTI, OSKARI: Muurolan entisen lohypadon teknillisistä laitteista ja vähän muistakin	60
KLEMETTI, OSKARI: Klemettisuvusta	67
Ilmoituksia	72

TOTTO VIII (1966)

Lukijalle	3
Kannen selityksiä	4
VILKUNA, KUSTAA: Marjetan päivä – Karhu ja keskikesä	5
KERÄNEN, YRJÖ: Evakossa kuolleiden muistolle, runo	13
PULKAMO, ILMO: Elämän lähde – Rovaniemen kirkon alttarifresko	15
KALLIONIEMI, SOFI: Vanha, kirkko, runo	18
MONTELL-SAANIO, ELSA: Kuvakudos Rovaniemen maalaiskunnan istuntosalissa	20
AHVENAINEN, JORMA: Rovaniemen papiston sosiaalinen asema 1600- ja 1700-luvuilla	21

TOIVAINEN, JORMA: Mistä Rovaniemen murre on peräisin?	26
HANNES: Toloppa Taavetti	34
TUOVINEN, LYYTI: Karja-asiaa viime sotia edeltäneeltä ajalta	37
KALLIONIEMI, SOFI: Vuosi rovaniemeläisen maalaistalon entisaikaista elämää	41
YLIPULLI, KALLE: Muisteluksia autoliikenteen alkuajoilta	47
MÄKIPEURA, ELLI: Hartsuherrasta tulipiippu, tulipiipusta piisivalkea	51
NORVASUO, PENTTI: Kouluko Rovaniemelle	61
KLEMETTI, OSKARI: Tarinaa isosta hiidestä	70
OKKO, VEIKKO: Hiidenkirnut luonnon erikoisuutena	72
KLEMETTI, OSKARI: Mietteitä hiidenkirnuista	74
HAAPANEN, ANTTI: Pohjois-Suomea koskevia luonnonsuojelusuunnitelmia	78
SALO, TUURE: Kotiseudun kehittäminen	87
<u>TOTTO IX (1968)</u>	
KUOKSA-WAVE, VIOLA: Vanha rikas Rovaniemi	5
VILKUNA, KUSTAA: Miten viranomaiset murtivat vanhan lohienkalastusjärjestelmän	13
ITKONEN, TUOMO: Jaakko Fellman lapinkielen opetuksen uranuurtaja	19
NORVASUO, PENTTI: Jaakko Fellmanin ja hänen sukunsa vaiheita	29
SARVAS, PENTTI: Rovaniemen seudun raha-aarteet	33
NUORTI, PENTTI: Eräitä Peräpohjolan metsätyömiesten maa-asuntoja	42
KALLIONIEMI, SOFI: Muisteluksia Viirinkankaan vanhoista asukkaista	51
LEINONEN, MATTI: Nätti-Jussin persoonasta	57
ITKONEN, TUOMO: Willamon kämppä, runo	61
KESKINIVA, ANNA: Evakkotaival	62
NIEMELÄ, MATTI: Heinäntevisa Aittajärvellä	71
PERNU, KAISA: Entisajan kankureista	73
HARJUMAA, PENTTI: Minun sydämeni täällä kiinni, runo	77
YLIPULLI, KALLE: Katovuosi 1968, murrepakina	79
HANNI, AILI: Näkemyksiä Rovaniemen seudun kotiseututyöstä	81
KLEMETTI, OSKARI: Tarvitaanko kunnallista kotiseututyötä	90
AHO, ANTTI: Tarvitaanko kunnallista kotiseututyötä	90

ERÄ: Lapin metsämuseon uitto-osasto valmis Salmijärven rannalla	93
AUTTI, MARTTI: Pöykkölän navetta nousi	99
TOIVAINEN, JORMA: Murreoppaat puhuivat	104
MÄKIPEURA, ELLI: Helsingistä kotiin. Kotoa pois, runoja	109
VAARAMA, PENTTI: Havaintoja ja mielipiteitä Rovaniemen muuttoliikkeestä	110

TOTTO X (1971)

SALO, TUURE: Kaupunginjohtajan tervehdys	4
JOKELA, MIKKO: Kunnanjohtajan tervehdys	5
RUOKANEN, ANTTI: Rovaniemen Totto 20-vuotias	6
Kuvia Rovaniemen kirkonkylästä 50 vuoden takaa	11
KARINIEMI, ANNIKKI: Maani silmät, juhlaruno	12
VILKUNA, KUSTAA: Miten ja miksi lohennousu Kemijokeen lopetettiin	14
RAITILA, PEKKA: Aapo Koivurannan kirjekokoelmasta	21
VAATTOVAARA, KIRSTI: Lestadiolaisuus – arktista hysteriaa vai aitoa kokemista	36
ANNANPALO, HEIKKI: Maisemahoidollisista ongelmista Rovaniemellä	39
NORVASUO, PENTTI: Kotikyläni ihmisiä	43
ARVOLA, OIVA: Rakentajat, runo	46
KARINIEMI, ANNIKKI: Vanhan teatterin muistoja	49
KUJANSUU, RAIMO: Rovaniemen ympäristön geologiasta	55
RANTANEN, PENTTI: Uskonko kotiseututyöhön	69
Kuvia Rovaniemen kirkonkylästä 50 vuoden takaa	72
ARVOLA, OIVA: Onko kotiseutu kullan kallis, sulle armahin	74
MYLLÄRI, ANNA: Äitini muistelmia syntymäkodistaan Pöykkölästä	76
TASALA, KAUKO: Junkkaran viimeisistä isännistä sekä entistä elämää Ojanperällä ja Rovaniemellä	80
VALPURI: Muisteluksia nälkäajalta	82
YLIRUOKANEN, AINO: Hyvät ja uskolliset	84
KEMIJOEN PRANSU: Lohenpyytyä entisaikhan	86
RINTEENMUURARI: Kun ramohvooni ammuttiin	90
PITKÄNEN, PAAVO: Muurolan etapin muistomerkki	92
KIVELIÖ, JALMARI: Evakkotaival	98

Uudistuva koulu	
KETOLA, ERKKI: Maalaiskunnan koulusuunnitelma	104
NARKAUS, PEKKA: Kaupungin koulusuunnittelusta	108
HUOTARI, KAISA: Vierailijoita Pöykkölässä ja koululaisten mielipiteitä	111
TOTTO I–IX sisällysluettelo	113

TOTTO XI (1973)

TOIMITUSKUNTA : Alkusanat	3
SARVAS, ANJA: Marikkovaaran löytö – ristiretkiaikaisen pohjankulkijan muisto Rovaniemeltä	4
SARVAS, ANJA: Tervolan Törmävaaran kaivotuloksia 1972	14
HEINONEN, JOUKO: Rovaniemen markkinoiden vuosikymmenet	19
HARJU, ERKKI: Hajatietoja nykyisen Lapin läänin alueella entisinä aikoina toimineista maanmittareista	28
KLEMETTI, OSKARI: Rovaniemen manttaalikunnan lainajvästö	44
LUUSUA, JANNE: Saarenkylän vesimyllyt	52
NIKULA, MARIANNE: Rovaniemi – erään keskeisen paikkakunnan suomentaja EEVA-MAIJA MIKKOLA tehtävä ja rakenne Pohjois-Suomessa (Otteita saksankielisestä tutkielmasta)	56
RISKU, AHTI: Vesistön säännöstelyn vaikutus yleisluonnon	69
PUHAKKA, KERTTU: Mitäs tehdään – Pohjan tähteet	82
MYKKÄNEN, JOUNI: Kotiseututyö ja alueellinen kehittämissuunnitelma	84
RANTANEN, PENTTI: Asemakaavan vaikutus maisemaan	88
MYLLÄRI, ANNA: Katajarannan vanhaa nimistöä ja entisiä asukkaita	91
TAPIO, JORMA: Juuriköyden punonta – katoava ammatti	96
KARINIEMI, ANNIKKI: Muuttuvan Muurolan muistoja	100
RUONANIEMI, ARVO: Mies kotivirtansa äärellä	107
LANTTO, JOHAN HENRIK: Kemijoen rannoilta	111
KALLIONIEMI, SOFI: Lasten leikkejä vuosisadan vaihteessa	114
PUHAKKA, KERTTU: Vanhoja hippalukuja	118
ROVANIEMEN KAUPUNGIN KOTISEUTULAUTAKUNTA Kirjoituskilpailun satoa	119
YRITYSILMOITUKSIA	125
SISÄLLYSLUETTELO	152

TOTTO XII (1975)

A ESIPUHE	3
B OSKARI KLEMETIN HENKILÖKUVA	4
C ESIHISTORIAA	
TOIVAINEN, JORMA: Kielet tulivat Kemijoelle	9

HUURRE, MATTI: Muurolan puustellin kivikautinen asuinpaikka	14
SARVAS, ANJA: Rovaniemen Niskanperän ihmishahmoinen pienoisveistos	21
KOIVUNEN, PENTTI: Esihistoriallinen loistosolki Suomen Lapista	28
D HISTORIAA	
FELLMAN, JAAKKO: Rovaniemi socken	
ITKONEN, TUOMO: Rovaniemen pitäjä	35
OJA, AULIS: Rovaniemen Korkalon Pöykön suvun pääjuuri	59
AHVENAINEN, JORMA: Kauppahuone Tichanoff	63
ONNELA, SAMULI: Lapin varhaisemmasta henkilöautoliikenteestä	79
LACKMAN, MATTI: Svenska frivilligkåren pohjoista puolustamassa	88
JOUKO HEINONEN: Järjestyksenvallonta Rovaniemellä	101
MÄKIPEURA, ELLI: Isak Förstan seikkailut	113
ARRELA, VELI: Lapsuudenkuvia 50 vuoden takaa	119
E KATSAUS NYKYAIKAAN	
Kesäkatsaus Pöykkölään	133
KARINIEMI, ANNIKKI: Rovaniemen kirkko juhlaruno	128
SALMINEN, LIISA: Karhu Perungan kairasa murrepakina	130
ONNELA, SAMULI: Pohjoisen kulttuurin juurista	132
KUOKSA-VAVE, VIOLA: Puhe keskiyön auringon palvojille	137
MURTO, MAIJA-LIISA: Rovaniemi matkailijan silmin	139
SAHAKARI, TEIJA: Näkemykseni viihtyisästä kotiseudusta	141
TASALA, KAUKO: Rovaniemiläisiä kirjailijoita	142
SVANBERG, Eero: Ympäristösuojelu Lapissa	144
HUUSKO, JORMA: Rakennussuojelu – elinympäristön rikkauden turvaamista	148
OJONEN, LASSE: Lapin maakuntamuseo – toimiala ja tehtävät	159
YRITYSILMOITUKSIA	165
SISÄLLYSLUETTELO	192

TOTTO XIII (1981)

SALO, TUURE: Kaupunginjohtajan tervehdys	4
JOKELA, MIKKO: Kunnanjohtajan tervehdys	5
PULKAMO, ILMO: Kirkkoherran tervehdys	6
MÄKIPEURA, ELLI: Kolmekymmentä vuotta kotiseututyötä Rovaniemellä	7
I Rovaniemen seudun ihmisen tausta tutkimusten, harrastusten ja muistelusten valossa	
YLIPULLI, KALLE: Katkelma Petteripojan varsitieltä	10
NIEMELÄ, MATTI: Kurkelan eli Kurkiäijän muisto säilyy	16

PÖYKKÖ, KALEVI: Rovaniemen vanhat alttaritaulut	21
SEPPÄLÄ, ESKO: Jääkäri liike; itsenäisyyteen johtanut kansanliike	36
PELKONEN, JUHANI: Nuortin konesavotta 1913–1916	46
HAAVIKKO, SAARA: Opiskelumahdollisuuksien parantuminen Lehtojärven koulussa 50 vuoden aikana	60
KOLEHMAINEN, ALFRED: Maunun pihakartano	68
AUTTI, MARTTI: Ko met aloima kalanpaisthon vuonna 1958 Pöykköläsä	78
MAUNU, EERO: Ounasjoki kulkureittinä	84
PAHTAJA, ANNIKKI: Kesäkuvia I, II runoja	88
RUOTSALAINEN, EBBA: Retki kotikunnaille, Kesäilta Ounasvaaralla, runoja	90
KUOKSA, SYLVI: Tuli tikka, Kevät, Keskitalvi, runoja	91
Ennen oli erilaista, pari asiapaperinäytettä	92
II Ihmisen ja luonnon puolesta	
KÄHKÖNEN, ESKO I: Tottoviestejä paljasjalkaisille ja junantuomille	94
NURMELA, JUHANI: Tarvitseeko isänmaa suojelua	99
KÄHKÖNEN, ESKO: Minun maisemani	103
LUUSUA, JANNE: Pyörällä pitkin Saarenkylän törmätietä	107
PAHTAJA, ANNIKKI: Suunnittelijat ja kodittomat, runo	111
RINNE, REINO: Kaikki vaikenivat, runo	112
KARINIEMI, ANNIKKI: Ounasjoen puolesta	115
MÄKIPEURA, ELLI: Itsekoettua	117
Lehtien palstoilta poimittua	123
Vuotoksen tekojärvi ja Ounasjoki askarruttavat ajatuksia	
HANNI, AILI, TOLVANEN, EEVA-LIISA: Entisestä ajasta nykyshen	126
III Ympäristökäräjät	
MÄKIPEURA, ELLI: Ympäristövuosi ja kaupunkien tasapainoisen kehittämisen vuosi	136
KUOSMANEN, RISTO: Elinympäristöä on kehitettävä	140
TUOVINEN, PENTTI: Rakentamisen symboliikka	141
HURME, RIITTA: Visuaalisen ja elämyksellisen ympäristön tutkimuksesta	149
HAUTALA, JORMA: Kuvataide ympäristön osana	156
ASP, ERKKI: Asumisviihtyvyyden ja ympäristö	159
RISKU, AHTI: Rakennettu ympäristö ja rakentaminen	162
PORKKA, MATTI: Lapin rakentaminen ja perinne	173

PIIROLA, JOUKO: Rovaniemen tienoon kulttuurimaisema	177
JAATINEN, KAINO: Kiiruna Rovaniemen asemakaavassa	182
MÄKIPEURA, ELLI: Haastattelu	185
<u>TOTTO XIV (1984)</u>	
MÄKIPEURA, ELLI: Lukijalle	3
Pöykkölässä kuultua	
JOKELA, EILA: Yksi on kotiseutu	4
OLLILA, ESKO: Kotiseutu on kuin lähtörasti	10
Muualla kuultua	
SALONEN, ERKKI: Lapin rakennusperinteen näköaloista	14
JÄRVINEN, LEILA: Mitä on olla rovaniemeläinen	20
ARVOLA, OIVA: Ounasrinteen kappelin vihkiäisruno	22
TÖRMÄNEN, EETU: Rovaniemen radan avajaisjuharuno	26
Sanoma perintheitten pohjalta	
HANNI, AILI – TOLVANEN, EEVA-LIISA: Kokosivat vanhat kuvat ja tekstin	28
Meidän kylämme	
KOSKINIEMI, HILJA: Riika Hyvösen haastattelu	42
NIEMELÄ, MATTI: Ko Aittajärvele asetuthin	46
KALLIONIEMI, SOFI: Rovaniemeläistalouksissa 1900-luvun alussa käytettyä murre-sanastoa	53
YLIPULLI, KALLE: Rovaniemen sairaala ja lääkärit vuosisadan vaihteen tienoilla	54
LUUSUA, JANNE: Opettajan työ	56
YLIPULLI, KALLE: Puimaosuuskunnan koneenkäyttäjänä	59
NIIRANEN, RAUHA: Sinettä minun lapsuuden aikhan	60
NIIRANEN, RAUHA: Ystävykset ja koski	64
VIERELÄ, ELSA: Osma	66
MELAMIES, KAUKO: Kinkereistä ja hautajaisista Auttissa	72
YLIKUNNARI, VÄINÖ: Suomenkielinen pöytäkirjanäyte vuodelta 1868	73
NIEMI, ELMA JA ANTTI: Haastatteluja Vikajärven asutuksesta ja elämästä	77
HEIKKINEN, TUURE: Kytmynssonni ja Tennilän sonni	85
HEIKKINEN, TUURE: Tule liha Heikille	86

HÄRKÖNEN, ANTTI: Hajamuistoja lapsuusajalta	88
RAIVIO, ANJA: Louejärvi – Pisa – Louejoki	92
MISIKANGAS, ANNELI: Auttin kylän evakkotieltä	100
MÄÄTTÄ, MATTI: Muisteluksia Pekkälankylän jälleenrakennuskaudelta	102
SUKULA, ELISE: Muisteluksia Rovaniemeltä	105
KORHONEN, IRJA-KAISA: Runoja poromiehen vinkkelistä	128
JUNILA, MARIANNE: Saksalaisten sotilaiden ja suomalaisten siviilien suhteet Pohjois-Suomessa jatkosodan aikana	130
Meidän kaupunkimme	
KAUPUNGINUUDISTUSTOIMIKUNTA: Raportti	198
<u>TOTTO XV (1989)</u>	
TOIMITUSKUNTA: Johdannoksi	3
TOLVANEN, EEVA-LIISA: Aili Hanni vaali uutтерasti kotiseutuaatetta	4
RUONANIEMI, ARVO: Kalle Ylipulli Kotiseutunsa kertoja	5
VAHTOLA, JOUKO: Rovaniemen asutuksen alkuperän ongelma	7
PÖYKKÖ, KALEVI: Kemijokivarren vanhasta talonpoikaisarkkitehtuurista, sen taustatekijöistä ja vaikutteista	13
PÖYKKÖ, KALEVI: Piirteitä Pöykkölästä ja sen rakennuksista ennen vuoden 1843 paloa ja sen jälkeen	18
RAHIKAINEN, PÄIVI: Pöykkölän museorakennusten vaiheista	43
VALLI, MATTI: Jakamaton Pöykkölän tila rajattuna nykykartalle	55
Kuvakavalkadi Pöykkölästä Toton vanhojen valokuvien kertomana	57
REKOLA, ANNA-LIISA: Elämää Pöykkölässä 60 vuotta sitten	75
NAUKKARINEN, IRMA: Pöykkölässä on hyvä asua, Aune Lohen kertomaa	81
NAUKKARINEN, IRMA: Työrauhaa ja hiljaiseloa Pöykkölässä, Tyyne Kerkelän kertomaa	84
VAARALA, AUNE: Elin ja tein työtä Pöykkölässä	87
PULKAMO, ILMO: Virsiseurat Pöykkölässä	95
JAAKKOLA, KAARINA: Rovaniemen Ratsastusseura 1966–86	97
KILPAMÄKI, PÄIVI: Rovaniemen Kotitalousopisto	102
Kotiseutumuseon neljä vuodenaikaa	103
KUURE, RITVA: Pöykkölän kotiseutumuseon luettelointi- ja tarkastustöistä kesällä 1987	122

KUURRE, RITVA: Ehdotuksia Pöykkölän kotiseutumuseon uudelleenjärjestämiseksi	124
MAKKONEN, MERJA: Pöykkölän kotiseutumuseon perusnäyttelyn uusiminen	126
ANNANPALO, HEIKKI: Piirteitä Rovaniemen kaupunkikuvan kehityksestä	128
<u>TOTTO XVI (2002)</u>	
Lukijalle	3
PERNU, ESKO: Kotiseututyötä puoli vuosisataa	5
Myymäläntarkastaja Väinö Ylikunnari (1912–1996)	10
Kotiseutuneuvos Martti Autti (1911–2000)	10
PEKKALA, TUOMO: Pöyliön myllyn vaiheet	11
HIUSPÄÄ, RAINER: Myllärinä Pöyliön myllyssä	24
ANNAPALO, IRMA: Kyselytutkimus Rovaniemen kaupunkikuvasta	26
HARJUMAA, PENTTI: Rovaniemen kauneus lumoa	35
MURTO, KAARINA: Jälleenrakentamiskauden perintö	37
LUKKARINEN, PÄIVI: Alvar Aalto Rovaniemen kauppalan jälleenrakentajana	39
OUTILA, TARJA: Jälleenrakennuskauden pientalojen muuttuneet kasvot	43
VIIRI, HANNES: Saksalaiset Yläkemijoen kyläkuvassa	49
PÖYKKÖ, JUHANI: Rovaniemen VPK:n soittokunta	55
RÄSÄNEN, SINIKKA: Yliruokasen talon emännän hameesta kansallispuvun malli	61
KESKIPOIKELA, JORMA: Satulaseppä Matti Vuorma	65
RIMPILÄINEN, MATTI: Entisen puotipojan muisteluksia	70
RIMPILÄINEN, MAIJA: Kamreeri ja lehtori	80
KEROLA, MAIJA: ”Työtä täytyy oppia tekemään”	81
ARJATSALO, ALTTI: Lauri Kukka keisarivallasta Halosen aikaan	84
TUOMI, AIMO A.: Valokuvaajana Rovaniemellä	88
ALAOJA, MATTI: Voimaperäistä maanviljelyä ja karjanhoitoa Pöykkölän tilalla	91
SAUKKO, ELSA: Lapin ruokaperinteen juuret	93
LILJA, ERKKI: Lapin tiestön ja tiepiirin alkuvaiheita	99
HUHTALA, HEIKKI: Rautatie Rovaniemelle	103
Totto X-XV, poimintoja sisällöstä	110

TOTTO XVII (2007)

Lukijalle	3
Lääninneuvos Antti Ruokanen (1921–2003)	4
Piirikassanhoitaja Matti Alaoja (1928–2005)	4
Toimistosihtööri Eeva Autti (1940–2007)	4
Rovaniemen kotiseutumuseon vaiheita	5
AUTTI, MARTTI: Pöykkölän navetta nousi	9
PERNU, ESKO: Sinettäjoki vesivoiman antajana härkinmyllyille ja vesisahoille	12
VAHTOLA, JOUKO: Rovaniemen asutuksen alkuperän ongelma	26
TOIVAINEN, JORMA: Rovaniemen kielen vanhimmat säilyneet sanat	32
SALONEN, ERKKI: Kotiseutu valinkauhassa	40
HANNI, AILI: Sana sanasta ja kaksi parhaasta	43
JOKELA, ANTTI: Taustaa Vuorman satulasepän liiketaloon	46
KOTIVUORI, HANNU: Muinaisihminen Ounasvaaralla	59
JOHANSSON, PETER: Ounasvaaran monipuolinen geologia	62
MÄKIPEURA, ELLI: Isak Förstan seikkailut	65
LEINONEN, MATTI: Nätti-Jussin persoonasta	71
KAIHARJU, RIITTA: Rovaniemen Palkinen	74
SARASTE, ERKKI: Sotapakolaisena Ruotsissa	77
Pöykkölän kartanolla, laulu	84

TOTTO XVIII (2010)

IIKKA PAAVALNIEMEN KOLME MAISEMAA 1900-luvun alun valokuvia Rovaniemeltä
 IIKKA PAAVALNIEMI'S MILIEUX AND MINDSCAPES
 Photographs of Rovaniemi from the Early 20th Century

Lapin maakuntamuseonjulkaisuja 15, Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n julkaisuja XVII

Toimituskunta: Lukijalle	6
Editors: Foreword	114
ILKKA VÄÄTTI: Iikka Paavalniemi – arvoituksellinen hahmo	9
Iikka Paavalniemi – A Mysterious Figure	116
JUKKA KUKKONEN: 1900-luvun valokuvan kenttä ja Iikka Paavalniemen kolme maisemaa	17
Photographs in the Early 20th Century and Iikka Paavalniemi's three landscapes	118

KOTISEUTUYHDISTYS ROVANIEMEN TOTTO RY TOTTO-JULKAISUT	16 (15)
JUKKA SUVILEHTO: Postikortit dokumentteina Postcards as Documents	23 122
HEIKKI ANNANPALO: Rovaniemi – Kehittyvä taajaväkinen maalaisyhdyskunta Rovaniemi – From Countryside to Settlement	29 124
KARTTA * MAP	128
<u>TOTTO XIX (2012)</u>	
LUKIJALLE	5
VAARALA, VEIKKO: Puheenjohtajan tervehdys	7
Rakentajia ennen sotia	
ANNANPALO, HEIKKI: Iso-Samperi ja Mettiskoski	8
PEKKALA, TUOMO: Puuseppä Matti Pekkala, Rovaniemen rakentaja sadan vuoden takaa	18
ANNANPALO, HEIKKI: Viljami Kaltio – rakennusmestari ja Toton kunniajäsen	30
Saksalaisaika	
LATVALA, JUSSI: Organisation Todt – Saksan 20. Vuoristoarmeijan laajamittaista rakennustoimintaa Rovaniemellä 1941-44	34
RAHIKAINEN, PÄIVI: Hirttiöniemen Kenraaliparakki	42
JAATINEN, PEKKA: Rovaniemen tuho 1944	52
Sotien jälkeen	
TUOMINEN, MARJA: Sotahaavoja parannamma. Näkökulmia henkiseen jälleenrakennukseen	60
MALAPRADE, CHARLOTTE: Ferdinand Salokankaan arkkitehtuuria Rovaniemellä	72
VÄLITORPPA, KAUKO: Että totuus tulisi julki – Korkalonvaaran ala-asteen talonmies-vahtimestarina vuotta	28 85
Ajassa	
ETTO, JORMA: Ilo kuin valo	91
NIEMINEN, RISTO – TIKKALA, ESA: Rovaniemi	92
PEKKALA, TUOMO: Totolla 23 rakennusta ja tuhansia museoesineitä	94
JOKI, VUOKKO: Paikallinen asiakirjallinen kulttuuriperinne talteen – kotiseutu- ja yksityisarkistojen merkitys	96
Esko Pernulle kotiseutuneuvoksen arvonimi 2011	99
Paavo Heikkilä on poissa	100

TOTTO XX (2017)

Kotiseutujulkaisu 60 vuotta museotoimintaa

ESKO OIKARINEN: Puheenjohtajan tervehdyssanat	5
ESKO LOTVONEN: Rovaniemen kaupungin tervehdys	7
KARI YLIRÄISÄNEN: Rovaniemen seurakunnan tervehdys	8
HANNA KYLÄNIEMI: Lapin maakuntamuseon tervehdys	9

Itsenäinen Suomi ja Pöykkölän museo

MATTI ENBUSKE: Pöykkölä museona 60 vuotta 100-vuotiaassa Suomessa	10
MARKETTA HARJU-AUTTI: Pöykkölän kotikuusi ja sen sisaret Rovaniemellä	25
HEIDI PELKONEN: Pöykkölän punakeltainen leijonalippu	26

Jääkaudesta Kemijoen rannoille

PETER JOHANSSON: Pöykkölän maiseman synty	29
HANNU KOTIVUORI: Haikuja menneisyydestä – pyytäjät valtaviirran äärellä	37
ILKKA VÄÄTTI: Pöykkölän alueen talojen historiaa	43
KUSTAA HULKKO: Pöykkölästä maailmalle. Pöyköt julkaisivat sukukronikan	53
MARKKU TORKKO: Sunkku – mainio kaskuherra	54

Museon aarteita ja nähtävyyksiä

MARKETTA HARJU-AUTTI: Pöykkölän aarre – 375-vuotias Biblia	64
HEIDI PELKONEN: Kemijoen lohen tarina museon perusnäyttelyssä	72
MARKETTA HARJU-AUTTI: Rovaniemen soljesta Totto-koruihin	74
JUHANI PÖYKKÖ: Nätti-Jussin kävelykeppi	76
KAARLO ALAOJA: Maasepän paja restauroitiin	77
JUHANI PÖYKKÖ: Rantasauna	78
MARKETTA HARJU-AUTTI: Totolle palkinto rakennusperinteen säilyttämisestä	80

Muistoja ja kokemuksia

TAPANI RUOKANEN: Isän autossa matkalla mummolaan	81
KAARLO ALAOJA: Marjetanpäivän juhla	86
RAUNI REKONEN: Uulan mylly – reitti menneisyyteen	88

Museo ja luonto matkailukohteena

JOHAN EDELHEIM: Matkailijoiden mielikuvat ja museoiden todellisuus	98
SOILE VEIJOLA Esineiden opastamat kohtaamiset Rovaniemen kotiseutumuseossa	103
MERVI LÖFGREN: ”Luonnontuntu” vai rakentaminen? Yli100 vuotta keskustelua Ounasvaarasta	111
JARI PULSA: Maston juurella vaaran paikka	122

Pirtissä tapahtuu

ILMO PULKAMO: ”Oi muistatko vielä sen virren...”	126
PIRJO YLIKOSKI: Römppäpuolinen	127
JUHANI PÖYKKÖ: Tuomaanpäivän kuusijuhla	128
EEVA-LIISA YLINAMPA: Kamarimusiikkia pirtissä	129
EEVA-LIISA YLINAMPA: Toton yhdistysarkisto järjestetty	132
Esko Pernu (1930–2013) on poissa	133
Kirjoittajat Totto xx	134
Lahjoittajat 2015–2017	135